

Schriftelijke vragen ex artikel 37 Reglement van orde voor
de raadsvergaderingen (RvO)

Datum indiening **18 januari 2018**

Volgnummer

Registratienummer **Bij18-058**

Onderwerp

Expertisecentrum passend onderwijs in De Vaandel-Zuid

Aan het College,

Inleiding

De afgelopen jaren heeft de gemeente Heerhugowaard een expertisecentrum passend onderwijs in De Vaandel-Zuid geprobeerd te realiseren. Dat gebeurde in een samenwerkingsverband met Heliomare, Aloysius en VierTaal. Al eerder haakte VierTaal om financiële redenen af. Op 21 december 2017 ontving de Raad een brief waarin bekend werd gemaakt dat het hele project niet doorgaat.

Naar aanleiding van deze brief vragen wij het College antwoord te geven op onze volgende vragen:

Vragen

De raadsinformatiebrief staat gedateerd op 19 december 2017, maar is pas verstuurd naar de Raad op 21 december 2017. Op 19 december 2017 was er ook een Raadsvergadering.

1. Was het niet beter geweest om deze brief 19 december jongstleden te versturen en/of tijdens de Raadsvergadering gedurende het gedeelte actieve informatie deze boodschap bekend te maken? Graag uitleg bij dit antwoord.

Op 21 december 2017 stond in het Noord Hollands Dagblad een artikel over uitblijven van het expertisecentrum. Dat betekent dat deze informatie al een dag eerder bij de pers was dan bij de Raad.

2. Hoe is dat mogelijk? En is het College ook van mening dat correcter is eerst de Raad te informeren en daarna pas de pers? Graag uitleg bij deze antwoorden.

In het NHD van 27 december 2017 staat het artikel *Zeer kwetsbare kinderen de dupe*. Daarin spreekt Heliomare haar teleurstelling uit over het uitblijven van het expertisecentrum. De voorzitter van het bestuur van Heliomare doet in dit artikel een dringende oproep aan de overheid om de alsnog te zorgen voor passende huisvesting.

3. Is het College ook van mening dat de overheid hier faalt in haar opdracht om te zorgen voor fatsoenlijke huisvesting van onderwijsinstellingen?
4. Hoe ziet het College haar eigen rol in deze casus?
5. Ziet het College op korte termijn nog kansen om aan deze noodkreet tegemoet te komen en een vestiging voor het expertisecentrum te faciliteren? Graag uitleg bij de antwoorden op de vragen 3 t/m 5.

In 2011 werd de motie Van Haersma Buma aangenomen in de Tweede Kamer. Naar aanleiding daarvan werd in het regeerakkoord van 2014 opgenomen dat 256 miljoen euro werd overgeheveld van het gemeentefonds naar de scholen ten behoeve van hun huisvesting. Al eerder heeft de Raad zich negatief uitgelaten over deze regeling (motie *Huisvestingsgelden scholen* van 30 oktober 2014).

6. Heeft het uitblijven van het expertisecentrum ook te maken met de motie Van Haersma Buma en de uitwerking daarvan? Graag uitleg bij dit antwoord.
7. Indien dat zo is, waarom heeft het College dan niet eerder beseft dat deze landelijke regeling het realiseren van een expertisecentrum in de weg stond?
8. En waarom heeft het College de Raad daarvan niet eerder op de hoogte gesteld?
9. Indien niet, welke maatregelen heeft het College dan wel getroffen voor een goede afloop? Graag uitleg bij de antwoorden op de vragen 7 t/m 9.

Al in april 2016 werd de Raad via een brief (nr. INT16-1570) ervan op de hoogte gesteld dat er gekeken werd naar een sluitend financieel kader en werden er al businesscases doorgerekend.

10. Was toen al bekend dat het lastig zou worden om de financiën rond te krijgen? En zo ja, waarom is de Raad daarvan niet voldoende en duidelijk op de hoogte gesteld? Graag uitleg bij deze antwoorden.
11. Hoeveel bedraagt het huidig tekort voor respectievelijk Heliomare en voor Aloysius om deze scholen te bouwen?
12. Bestaat er wel een mogelijk tot de bouw van slechts Heliomare of Aloysius of blijft dit een duo bouwproject?
13. Wanneer was het duidelijk dat er sprake was van zodanig financieel tekort dat de plannen 'on hold' zijn gezet cq afgeblazen zijn?
14. Wie heeft het initiatief genomen om niet verder te gaan; de besturen van Heliomare en/of Aloysius of het College van de gemeente Heerhugowaard?

In de raadsinformatiebrief van 21 december 2017 geeft het College aan nog steeds te streven naar de komst van het expertisecentrum. In de *Bestuursrapportage 2017* staat: 'Om de financiële haalbaarheid te vergroten is in de Voorjaarsnota besloten om de onderschrijving op het product leerlingenvervoer ... van totaal € 301.000 onder andere in te zetten als dekking van de kosten van de bouw van het expertisecentrum.'

15. Nu het expertisecentrum vooralsnog niet doorgaat, vervalt dan ook de noodzaak deze financiële dekking te handhaven? Graag uitleg bij dit antwoord.
16. Hoeveel geld staat er nu totaal gereserveerd voor het realiseren van het expertisecentrum?
17. Blijft het geld dat daarvoor bestemd is dan ook als reserve staan, valt het terug in de Algemene Reserve of is het College van plan deze reserve elders aan te besteden? Graag uitleg bij dit antwoord.
18. Wanneer denkt het College een definitief besluit hierover te nemen?

In het raadsvoorstel *7e herziening grondexploitatie De Vaandel* (RB2017017) staat op bladzijde 4: 'Ten aanzien van het NIEGG gedeelte zijn we in gesprek met Heliomare, Aloysius en Viertaal over vestiging van een expertisecentrum Passend Onderwijs. Aannemelijk is dat we de NIEGG de komende periode kunnen omzetten in een grondexploitatie.'

19. Nu duidelijk is dat het expertisecentrum vooralsnog niet doorgaat, kan het College aangeven waarom er zo kort geleden dan nog werd geschreven met het woord 'aannemelijk'? Graag uitleg bij dit antwoord.

Anders dan gehoopt kan de NIEGG de komende periode niet worden omgezet in een grondexploitatie.

20. Welke financiële gevolgen heeft het uitblijven van de grondexploitatie? En bij een eventueel negatief gevolg, hoeveel bedraagt deze en hoe denkt het College dat dan op te lossen? Graag uitleg bij deze antwoorden.

In het *Nieuws van de dag* van 4 januari staat als antwoord op de vraag van Senioren Heerhugowaard: 'Ook sturen we binnenkort een brief naar de VNG, die mede is ondertekend door meerdere gemeenten. Hierin vragen we de VNG als onze belangenvertegenwoordiger om het probleem van de te lage bekostiging zo snel mogelijk in te brengen in het overleg met het kabinet en aan te dringen op een snelle oplossing hiervoor. Zodra de brief verstuurd is ontvangt u hiervan een afschrift. Als laatste actiepunt kunnen we melden dat ook in de netwerken van de 2e Kamerleden het knelpunt onder de aandacht is gebracht.'

21. Om welke gemeenten gaat het hier?
22. Wanneer verwacht het College een reactie op bovengenoemde acties?
23. Hoe hoopt en verwacht u dat het VNG hierin reageert? Graag uitleg bij dit antwoord.

Conform artikel 37 RvO geeft de ondergetekende hierbij te kennen dat hij/zij een schriftelijk/mondeling antwoord op bovenstaande vragen verlangt binnen dertig dagen na dagtekening.

Lid van de Gemeenteraad Heerhugowaard

David Gosselaar, raadslid D66 Heerhugowaard

Antwoord van het College

Inleiding

Op 20 december 2017 heeft u een raadsinformatiebrief ontvangen over de problemen bij het realiseren van het Expertisecentrum passend onderwijs in De Vaandel-Zuid. U heeft hier op 18 januari jl. vragen over gesteld. In de laatste zin van uw inleiding bij de vragen suggereert u dat in de brief bekend wordt gemaakt dat het project niet doorgaat. Dat beeld willen we graag nuanceren. In de brief geven we aan dat het op dit ogenblik niet lukt om het expertisecentrum te realiseren. Maar alle partijen staan nog steeds achter het plan en willen er alles aan doen om het project uiteindelijk te laten slagen.

In het hiernavolgende zullen we op uw vragen ingaan.

1. De raadsinformatiebrief is op 19 december 2017 in het college vastgesteld. De bedoeling was om de brief diezelfde dag in het Nieuws van de Dag mee te nemen. De brief is ook met dat doel bij de griffie aangeboden, maar door technische oorzaak is het niet gelukt. Uiteindelijk is de brief op 20 december 2017, dus 1 dag later, voor het eerst aan de raad aangeboden. Op 21 december 2017 is de brief nogmaals met het Nieuws van de Dag meegestuurd. Achteraf gezien had het goed geweest om de boodschap bekend te maken tijdens de raadsvergadering op 19 december 2017.
2. Het persbericht is uitgegaan op 21 december 2017, dus nadat de raad geïnformeerd was. In de persconferentie op 20 december 2017 is de raadsbrief aan de orde gekomen. Met het NHD is afgesproken dat publicatie hierover niet eerder dan 21 december mocht plaats vinden. Wij zijn van mening dat we hiermee correct hebben gehandeld.
3. Het college is van mening dat de rijksoverheid faalt in het faciliteren van gemeenten om aan de opdracht van adequate scholenhuisvesting te kunnen voldoen. De bekostiging op dit punt is niet meegegroeid met de toegenomen eisen die gesteld worden aan schoolgebouwen. Integendeel: de bekostiging is in 2015 zelfs met ca. 25% teruggebracht (motie Haersma Buma).
4. Het college probeert met de beschikbare middelen, in samenwerking met het scholenveld en met de grootst mogelijke inventiviteit de benodigde huisvestingsprojecten te realiseren. Dat is bij het Huygens College gelukt, bij het Expertisecluster helaas nog niet.
5. Samen met Heliomare en Aloysius proberen we oplossingen te bewerkstelligen voor de gerezen problemen. Zoals gemeld in de raadsinformatiebrief proberen we de ministeries en de landelijke politiek te bewerken om meer geld beschikbaar te stellen en het investeringsverbod voor schoolbesturen te verzachten of op te heffen. Daarnaast kijken we samen ook of er andere manieren zijn om ons doel te bereiken.
6. Ja, dat heeft er zeker mee te maken. Voor de motie Haersma Buma kregen we per leerling speciaal onderwijs een bedrag van € 1395,- per leerling voor de huisvesting, nu is dat nog € 1142,-.
7. Het college heeft, vanuit de nieuwe financiële werkelijkheid na deze motie, gepoogd om samen met Heliomare en Aloysius een weg te vinden, die zou

kunnen leiden tot realisatie van het Expertisecentrum. Dat leek mogelijk te zijn via de ook bij de nieuwbouw van het Huygens College gehanteerde doordecentralisatie. Tevens is, aanvullend op de bekostiging via de AU, ook de onderschrijving op het leerlingenvervoer door u vrijgemaakt voor de realisatie van het Expertisecentrum. Uiteindelijk bleken de sterk stijgende prijzen op de bouwmarkt en de halsstarrige houding van de onderwijsinspectie bij het investeringsverbod van schoolbesturen een te grote hindernis te zijn.

8. Zodra duidelijk was dat het niet ging lukken heeft het college via de daarvoor geldende procedure u middels de raadsinformatiebrief op de hoogte gesteld.
9. Zie antwoord bij vraag 7.
10. In de wetenschap dat het geen makkelijke opgave was, waren er op dat ogenblik voldoende aanknopingspunten voor een positieve grondhouding in het proces. Wel bleek de toetreding van VierTaal en de noodzaak van hieruit om uitgangspunten te herijken en berekeningen opnieuw te maken een complicerende factor.
11. Het gemiddeld kasstroomtekort van de business-case bedraagt € 3, 2 miljoen met een (extra) gemeentelijke bijdrage van € 80.000 per jaar voor de eerste 15 jaar. Zonder gemeentelijke bijdrage bedraagt het tekort € 4,4 miljoen. Het restant tekort is voor rekening van Heliomare ($2/3^e$ deel) en Aloysius ($1/3^e$ deel).
12. Alles is er nog steeds op gericht om tot een gezamenlijk gebouw te komen voor Heliomare en Aloysius. Het is niet uitgesloten dat zelfs VierTaal ook weer aansluit, afhankelijk van een mogelijke oplossing voor de knelpunten.
13. In de stuurgroep van 7 december 2017 hebben we samen met Heliomare en Aloysius moeten concluderen dat het niet lukte om de besluitvorming in februari rond te krijgen.
14. We hebben gezamenlijk het besluit genomen.
15. Omdat we nog steeds proberen om met de partners een oplossing te creëren is, is er nog geen sprake van het kunnen laten vervallen van deze dekking.
16. Het genoemde budget 'onderuitputting leerlingenvervoer' staat gereserveerd voor het realiseren van het expertisecentrum. De andere voor de dekking van het expertisecentrum benodigde middelen, de bedragen per leerling uit de AU, komen pas beschikbaar als de leerlingen er daadwerkelijk zijn. Daarnaast hebben we € 1 miljoen gereserveerd voor de benodigde infrastructuur om het expertisecentrum in De Vaandel-Zuid te ontsluiten.
17. De bij vraag 16 genoemde middelen blijven gereserveerd staan voor de realisatie van het expertisecentrum.
18. Voor de reservering van de bij vraag 16 genoemde middelen voor het realiseren van het expertisecentrum hoeft geen nieuwe besluitvorming plaats te vinden.
19. Ten tijde van de behandeling van het betreffende raadsvoorstel (april 2017) was er nog aanleiding om te veronderstellen dat we er uit zouden komen. In de periode daarna stegen de bouwkosten verder door, bleek de onderwijsinspectie een rechtlijnige opstelling te kiezen en haakte VierTaal af in het proces.
20. De financiële gevolgen van het uitblijven van de grondexploitatie zijn reeds beschreven in de paragraaf B van de jaarstukken 2016 en in de MPG 2017, nl in het meest negatieve geval dienen de gronden in zijn geheel overgezet te worden naar de MvA. Er zal dan ca. 2,6 ha worden uitgenomen en naar de MvA worden overgeheveld. De te hanteren waarde zal dan € 5 P/M2 zijn, de agrarische waarde. Het risico van deze waarde mutatie is € 370.000 (verschil tussen boekwaarde en agrarische waarde).
21. Het gaat om de gemeenten Alkmaar, Hoorn, Purmerend, Zaanstad, Beverwijk, Den Helder en Heemskerk.

22. We vragen om een reactie binnen 6 weken na het versturen van de brief, naar verwachting in week 5.
23. We hopen en verwachten dat de VNG dit signaal serieus oppakt en bespreekt met de ministeries van OCW en Financiën. Al veel langer is bekend dat de middelen tekort schieten, maar nu dreigen vele huisvestingsprojecten stil te komen liggen. Er is dus aanleiding voor acute actie.